

Boardletter 2025

Gemeente Den Helder

Aan de gemeenteraad van gemeente Den Helder
Willemsoord 66
1781 AS Den Helder

12 november 2025

Geacht raadsleden,

Hierbij ontvangt u de samenvatting van onze tussentijdse bevindingen met betrekking tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2025. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2025 en onze overeenkomst met zaaknummer 2022-062376 gedateerd 10 juli 2023. Onze zienswijzen, bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de portefeuillehouder Financiën en de ambtelijke organisatie.

In deze rapportage hebben wij onze bevindingen en observaties opgenomen ten aanzien van uw interne beheersing voor zover wij deze hebben geëvalueerd in het kader van de jaarrekeningcontrole. De Boardletter is naar haar aard kritisch. Het geeft vooral aan wat beter kan. De organisatie is zich echter bewust van de aanwezige risico's en leemtes in de interne beheersing en acteert hierop waar ze dit nodig acht.

Deze rapportage is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Tevens kunt u met de pijltjes rechtsonder een pagina terug of vooruit. Wij vragen u uit duurzaamheidsoverweging terughoudend te zijn met het printen ervan.

De Boardletter begint met een samenvatting van onze management-letter die wij hebben uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders. Daarna geven wij ons beeld van de interne beheersing van uw organisatie vanuit diverse onderwerpen. In het daaropvolgend onderdeel blikken we vooruit op de jaarrekeningcontrole. We sluiten de Boardletter af met actuele ontwikkelingen die voor u van belang (kunnen) zijn.

De Boardletter is op 17 december 2025 besproken met de auditcommissie. Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA

Samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Samenvatting van onze bevindingen

Voor u ligt onze boardletter voor gemeente Den Helder. Als uw accountant willen wij niet alleen de controleur zijn van de jaarrekening, maar ook breder adviseren om de toegevoegde waarde van onze werkzaamheden zo hoog mogelijk te laten zijn. Onze aanpak gaat daarom verder dan de traditionele controle. Onze visie is dat een robuuste controleomgeving, een effectieve interne beheersing en een goed functionerend prestatie managementsysteem cruciaal zijn voor het succes van uw gemeente. Dit rapport is dan ook bedoeld als document voor de komende jaren, waarmee u uw interne processen kunt optimaliseren, risico's beter kunt beheersen en de prestaties van uw organisatie kunt verbeteren.

In deze managementsamenvatting geven wij in enkele pagina's de kern en rode draad weer van de bevindingen en aanbevelingen die voortkomen uit onze interim-controle. Maar zelfs uit deze kern komen een aantal belangrijke bevindingen en aanbevelingen. Wij realiseren ons dat u niet alles tegelijkertijd kunt aanpakken en uitvoeren. Veel van de bevindingen en aanbevelingen met een hoge urgentie zijn echter al opgenomen in bestaande rapportages en plannen. Ons belangrijkste advies aan het college is daarom ook om de energie vooral te richten op het projectmatig aanpakken van deze aanbevelingen.

Interne beheersing als geheel is voldoende, maar blijft aandacht vragen voor de eerste en tweede lijn

Naar onze mening is de kwaliteit van de interne beheersing binnen uw gemeente, net als vorig jaar, in de eerste en tweede lijn op dit moment nog niet toereikend om volledig zelfstandig te kunnen steunen op deze beheersingsmaatregelen bij het opstellen van een getrouwe jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording. Dit impliceert dat er, zowel door de VIC (derde lijn) als door ons, aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden noodzakelijk zijn om tot een betrouwbaar oordeel te komen.

Wij constateren dat de organisatie zich hiervan bewust is en stappen onderneemt om de eerste lijn te versterken. Zo wordt gewerkt aan het vergroten van kennis en bewustwording rondom interne beheersing. Deze inspanningen dragen bij aan een verdere professionalisering van de interne beheersing, al zal het gezien de omvang van de organisatie en de beschikbare formatie een uitdaging blijven om op korte termijn grote stappen te zetten.

Procesbeschrijvingen blijven aandacht vragen

Ten opzichte van voorgaand jaar hebben we geconstateerd dat vooral binnen het sociaal domein gewerkt is aan standaardisering van (vastleggingen in) de processen, waardoor kennisoverdracht eenvoudiger is. Op andere processen zijn beperkt ontwikkelingen zichtbaar. Wij raden u daarom aan om voor alle belangrijke processen beschrijvingen op te stellen, deze actief te onderhouden, te delen binnen de organisatie en periodiek te evalueren op actualiteit en effectiviteit. Hiermee wordt het kennisniveau op peil gehouden en de kwaliteit van de interne beheersing verder versterkt.

Samenvatting

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Actuele ontwikkelingen

Samenvatting van onze bevindingen

Verbetering blijkt ook uit onze analyse van uw processen

Uit het overzicht van onze visie ten aanzien van de kwaliteit van de interne beheersing blijkt dat er langzaam stappen gezet worden om de interne beheersing verder te verbeteren binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft. Voor vier processen zijn verbeteringen zichtbaar, in het bijzonder in de zorgprocessen en de verstrekte subsidies. Het enige rode bolletje dat nog aanwezig is, en hiermee naar onze mening nog steeds een belangrijkste aandachtspunt vormt, is de (aantoonbare) prestatielevering van de inkopen. Wij hebben begrepen dat ook hiervoor verbetermaatregelen zijn ingezet, maar die zijn voor ons vooralsnog niet zichtbaar.

De control-functie (tweede lijn) is in ontwikkeling

In 2025 is de functie van concerncontroller ingevuld en is een start gemaakt met het verder vormgeven van de control-functie. De basis hiervoor is de *Visie op control* die in concept gereed is. De inrichting van de controleomgeving maakt onderdeel uit van deze visie. Naar verwachting vloeien ook de verbeteringen ten aanzien van de bedrijfsvoering uit deze visie, zoals het ontwikkelen van de planning & controlcyclus. Naar onze mening zijn de invulling van de functie van concerncontroller en een expliciete controlvisie belangrijke stappen in de versterking van de controleomgeving en verbetering van de brede control-functie binnen de organisatie.

Verbeteringen gestart die leiden tot stevige basis controleomgeving

Wij hebben geconstateerd dat er in 2025 verschillende acties in gang gezet zijn om concreet invulling te geven aan de aanbevelingen uit het rapport van Rijnconsult. Op basis van onze ervaring uit eerdere jaren is de uitdaging naar onze mening om deze acties in samenhang daadwerkelijk tot uitvoering te brengen.

Verbetering beleidscyclus zal komende jaren plaatsvinden

In de managementletter 2024 hebben wij enkele signaleringen gedaan die kunnen helpen om de beleidscyclus bij uw gemeente verder te verbeteren. Wij hebben geconstateerd dat in 2025 beperkte voortgang heeft plaatsgevonden op deze signaleringen. Enerzijds komt dit omdat de concerncontroller voornemens is om (een deel van) deze signaleringen mee te nemen in de *Visie op control*. Anderzijds is de auditcommissie meegenomen in het voornemen van het college om de mogelijk nieuwe inrichting, waaronder doelstellingen en indicatoren, van de P&C-documenten na de verkiezingen te bespreken met de nieuwe gemeenteraad. Wij begrijpen dit voornemen, maar raden u aan om hier niet te lang mee te wachten na afloop van de coalitievorming.

Samenwerking met VIC is goed, maar positionering blijft een risico

Wij hebben wederom geconstateerd dat de door de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uitgevoerde werkzaamheden van goede kwaliteit zijn. De samenwerking met de betrokken medewerkers verloopt prettig en constructief. Net als voorgaande jaren zijn wij van mening dat positionering van de VIC binnen het team Financiën in de eerste lijn, een risico is. Vorig jaar is aangegeven dat de positie van de VIC heroverwogen worden nadat een nieuwe concern-controller is aangesteld. Daarom brengen wij onze aanbeveling wederom bij u onder de aandacht.

Het risico van positionering constateren wij overigens ook bij de CISO en FG, die organisatorisch zijn gepositioneerd binnen het subteam Informatiemanagement van de Team I&T. Wij zijn van mening dat de onafhankelijkheid van beide rollen beter gewaarborgd zijn indien zij onafhankelijk van de eerste lijn zijn gepositioneerd.

Samenvatting

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Actuele ontwikkelingen

Samenvatting

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Actuele ontwikkelingen

Samenvatting van onze bevindingen

(Fraude)risicomanagement nog in ontwikkeling

Gedurende 2025 is het beleidskader Weerstandsvermogen en Risicomanagement geactualiseerd. Dit is naar onze mening een eerste stap in het verder ontwikkelen van het risicomanagement-proces. Daarnaast hebben we u eerder aangeraden om de frauderisicoanalyse te actualiseren en periodiek te agenderen in het overleg van het MT, het college en de auditcommissie. Wij hebben begrepen dat hier tot op heden nog geen concrete actie op ondernomen is. Wij hebben echter ook begrepen dat de borging van dit proces wordt opgenomen in de nog te ontwikkelen *Visie op control*.

Informatiebeveiliging heeft aandacht, maar leveranciermanagement kan beter worden ingevoerd

Op het gebied van informatiebeveiliging zijn goede stappen gezet. Uit de NIS2-samenvatting maken wij op dat beleidsmatig voor een groot gedeelte wordt voldaan aan NIS2, maar ook dat nog geanalyseerd moet worden welke maatregelen reeds zijn geïmplementeerd dan wel nog geïmplementeerd dienen te worden. Wij raden u aan om deze analyse op korte termijn uit te voeren. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat beperkt uitvoering wordt gegeven aan leveranciersmanagement op externe IT-partijen waar u Software as a Service (SaaS) bij afneemt, waaronder het beoordelen van de kwaliteit van de dienstverlening van deze leveranciers. Wij hebben begrepen dat dit intern is onderkend en reeds een plan van aanpak is opgesteld om deze regierol beter uit te voeren.

Ons beeld van uw interne beheersing

Samenvatting

Naar onze mening is de kwaliteit van de interne beheersing binnen uw gemeente, net als vorig jaar, in de eerste en tweede lijn op dit moment nog niet toereikend om volledig zelfstandig te kunnen steunen op deze beheersingsmaatregelen bij het opstellen van een getrouwe jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording. Dit oordeel betekent echter niet dat wij geen goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven of dat het college geen rechtmatigheidsverantwoording kan opstellen. Wel impliceert het dat er, zowel door de VIC (derde lijn) als door ons, aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden noodzakelijk zijn om tot een betrouwbaar oordeel te komen.

De gemeente voert nagenoeg alle wettelijke taken en bijbehorende processen in eigen beheer uit. Door de beperkte formatie is het echter niet altijd mogelijk gebleken om in alle processen adequate (zichtbare) functiescheiding te realiseren. Daarnaast vragen de primaire processen veel tijd en aandacht van de beschikbare capaciteit, waardoor de mogelijkheden voor interne controle binnen de eerste lijn beperkt zijn.

Wij constateren dat de organisatie zich hiervan bewust is en reeds stappen onderneemt om de eerste lijn te versterken. Hierbij wordt gewerkt aan het vergroten van kennis en bewustwording rondom interne beheersing en het verbeteren van de verdeling van verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Deze inspanningen dragen bij aan een verdere professionalisering van de interne beheersing, al zal het gezien de omvang van de organisatie en de beschikbare formatie een uitdaging blijven om op korte termijn grote stappen te zetten.

Naast het versterken van de eerste lijn is het van belang dat de bestaande processen structureel worden vastgelegd en periodiek worden geactualiseerd. Duidelijke procesbeschrijvingen, waarin de zogenoemde zeven W-vragen (wie, wat, waar, wanneer, waarom, waarmee en op welke wijze) worden beantwoord, vormen een belangrijke basis voor een robuuste interne beheersing.

Het vastleggen van processen bevordert niet alleen de uniformiteit in de uitvoering, maar draagt ook bij aan het behoud van kennis binnen de organisatie. Dit is met name van belang bij personele wisselingen of (langdurige) afwezigheid van medewerkers. Door inzichtelijk te maken welke taken, verantwoordelijkheden en controlemomenten binnen ieder proces zijn belegd, wordt de continuïteit geborgd en kan de gemeente sneller inspelen op veranderingen in wet- en regelgeving of interne werkwijzen.

Ten opzichte van voorgaand jaar hebben we geconstateerd dat vooral binnen het sociaal domein gewerkt is aan standaardisering van (vastleggingen in) de processen, waardoor kennisoverdracht eenvoudiger is. Op andere processen zijn beperkt ontwikkelingen zichtbaar. Wij raden u daarom aan om voor alle belangrijke processen beschrijvingen op te stellen, deze actief te onderhouden, te delen binnen de organisatie en periodiek te evalueren op actualiteit en effectiviteit. Hiermee wordt het kennisniveau op peil gehouden en de kwaliteit van de interne beheersing verder versterkt.

Interne beheersing

Vooruitblik jaarrekeningcontrole

Actuele ontwikkelingen

Ons beeld van uw interne beheersing

Op de volgende [pagina](#) hebben wij voor de belangrijkste processen onze visie gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing in het kader van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording.

Uit dit overzicht blijkt dat er langzaam stappen gezet worden om de interne beheersing verder te verbeteren binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft. Voor vier processen zijn verbeteringen zichtbaar, in het bijzonder in de zorgprocessen en de verstrekte subsidies. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat 'het rode bolletje' dat in de managementletter 2024 stond bij het proces verstrekte subsidies, is gewijzigd naar een oranje bolletje. Hoewel de ingezette verbeteringen met het vaststellen van het Afwegingskader subsidies en de Algemene subsidieverantwoording zich in de praktijk nog moeten bewijzen, zijn de eerste goede stappen gezet.

Het enige rode bolletje dat nog aanwezig is, en hiermee naar onze mening nog steeds een belangrijkste aandachtspunt vormt, is de (aantoonbare) prestatielevering van de inkopen. Wij hebben begrepen dat ook hiervoor verbetermaatregelen zijn ingezet, maar die zijn voor ons vooralsnog niet zichtbaar.

Ook het proces rondom het maken van handmatige boekingen, de zogenaamde memoriaalboekingen, is in 2025 verbeterd. Hierdoor is het oranje bolletje gewijzigd in een groen bolletje. De verbetering zit vooral in het beter zichtbaar maken van de onderliggende documentatie van memoriaalboekingen en de functiescheiding tussen het initiëren, goedkeuren en verwerken van deze boekingen.

Samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Ons beeld van uw interne beheersing

Proces	Status	Tov 2024	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	●	gelijk	Veel handmatige werkzaamheden; hoge foutgevoeligheid
Omgevingsvergunningen	●	gelijk	
Ontvangen subsidies	●	gelijk	Geen centraal subsidieregister; volledigheid niet gewaarborgd
Huren en pachten	●	gelijk	Proces niet beschreven, geen koppeling tussen VBS en K2F; veel handmatige boekingen
Inkopen en factuurverwerking	●	gelijk	Prestatielevering niet gewaarborgd in het proces, achteraf wel aantoonbaar
Betalingsorganisatie	●	gelijk	Geen afgedwongen vier-ogen bij betalingen GWS Suite
Aanbestedingen	●	gelijk	Rechtmatigheid inkopen onder Europese grens niet verankerd in proces
Personeel- en salarisadministratie	●	gelijk	
Wmo	●	beter	Processen beter gestandaardiseerd. Nog niet afgerond, maar goede stappen gezet.
Jeugd	●	beter	Processen beter gestandaardiseerd. Nog niet afgerond, maar goede stappen gezet.
Verstrekte subsidies	●	beter	Nieuwe ASV en Afwegingskader vastgesteld. Dit biedt basis om het proces verder te verbeteren. Hiermee is een start gemaakt, maar nog niet afgerond.
Participatiewet	●	gelijk	
Memoriaalboekingen	●	beter	Nieuwe afspraken gemaakt die functiescheiding beter borgen bij grote boekingen
Risicomanagement	●	gelijk	(Fraude)risicomanagement niet geborgd in de organisatie
Beheersing verbonden partijen	●	gelijk	

Legenda	Betekenis
●	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Belangrijke bevindingen in het proces; geen materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Vooruitblik jaarrekeningcontrole 2025

Planning eindejaarscontrole 2025

Nu de interim-controle is afgerond, zullen wij ons samen met de organisatie gaan richten uit het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de eindejaarscontrole. De planning van onze werkzaamheden ziet er als volgt uit:

	Afspraak	Verantwoordelijk		Deadline
		ETL A&O	Gemeente	
1	Lijst op te leveren specificaties eindejaarscontrole aanleveren	●		28 november 2025
2	Tussentijdse afstemming gebeurtenissen en transacties met een significant effect op de jaarrekening	●	●	20 januari 2026
3	Start pré-controle: dossiers die op dat moment gereed zijn, bijvoorbeeld liquide middelen, financiële vaste activa, langlopende schulden, Sisa (deels) en WNT	●		27 januari 2026
4	Bespreken ontwikkelingen grondexploitaties	●	●	18 februari 2026
5	Volledige oplevering uitgevoerde VIC's, inclusief dossiervoering		●	12 maart 2026
6	Oplevering jaarrekening, inclusief volledig balansdossier		●	12 maart 2026
7	Start controle jaarrekening	●		16 maart 2026
8	Aanleveren eerste concept accountantsverslag	●		8 april 2026
9	Eerste bespreking accountantsverslag met ambtelijke organisatie	●	●	15 april 2026
10	Start controle prestatielevering Sociaal Domein	●		20 april 2026
11	Aanleveren tweede concept accountantsverslag	●		24 april 2026
12	Bespreken accountantsverslag met portefeuillehouder	●	●	6 mei 2026
13	Aanleveren definitief accountantsverslag	●		8 mei 2026
14	Bespreken accountantsverslag in de auditcommissie	●	●	27 mei 2026
15	Aanleveren controleverklaring en getekend accountantsverslag	●		15 juni 2026

Samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen in de verslaggevingsregels en accountantscontrole

Wijzigingen in het BBV en BADO zijn definitief

In 2025 zijn de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) definitief geworden. De belangrijkste wijzigingen zijn:

BADO

- Geen afzonderlijke goedkeuringstolerantie meer voor fouten en onzekerheden, maar 2% voor fouten en onzekerheden opgeteld. Hiermee vervalt dus de grens van 1% respectievelijk 3%.
- De grondslag voor de goedkeuringstolerantie verandert naar de lasten exclusief dotaties reserves. De drempel voor een andere dan goedkeurende verklaring wordt derhalve lager.
- Als accountant moeten we nog steeds de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties vaststellen van de specifieke uitkeringen die opgenomen zijn in de Sisa-bijlage. Ons oordeel hierover moeten wij opnemen in een aparte sectie in de controleverklaring met als titel "Verklaring betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen".
- Ook voor deelverantwoordingen waarbij een afzonderlijke controleverklaring afgegeven moet worden, geldt de controletolerantie van 2%. Er kan echter gemotiveerd gekozen worden voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording als grondslag.
- De nieuwe tabel met af te geven oordelen luidt als volgt:

Materialiteit	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekeningen onzekerheden in de controle	<2%	>2% - <4%	>4%

BBV

De belangrijkste wijzigingen in het BBV zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording wordt expliciet opgenomen in artikel 24 BBV als onderdeel van de jaarrekening. In het nieuwe artikel 58b is inhoud gegevens aan de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording en de verantwoordingsgrens.
- Er komt een 8ste verplichte paragraaf: Openbaarheid. In het nieuwe artikel 16a wordt opgenomen aan welke eisen deze nieuwe paragraaf moet voldoen.
- De verantwoordingsgrens die de gemeenteraad vaststelt in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording mag niet hoger zijn dan 2% van de lasten exclusief dotaties reserves. Hiermee kan de verantwoordingsgrens niet langer hoger zijn dan de goedkeurings-tolerantie van de accountant.
- Ook bij het bepalen of het college rechtmatig heeft gehandeld, dienen fouten en onduidelijkheden bij elkaar te worden opgeteld. Dit houdt in dat voor zover het totaalbedrag aan rechtmatigheids-fouten én onduidelijkheden in het kader van de financiële rechtmatigheid hoger is dan de verantwoordingsgrens, deze in het kader van de financiële rechtmatigheid opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De jaarstukken worden uitgebreid met de overige gegevens, waarvan de controleverklaring onderdeel is. Dit houdt onder andere in dat de gemeenteraad de jaarstukken pas formeel in behandeling kan nemen als de controleverklaring is afgegeven. Dit heeft effect op de planning van de jaarafsluiting en accountantscontrole.

Samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen in de informatieveiligheid

Zwaardere verantwoordelijkheid voor college bij informatieveiligheid

De digitalisering van gemeentelijke dienstverlening neemt verder toe en daarmee ook de afhankelijkheid van betrouwbare en veilige informatiesystemen. Tegelijkertijd worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met digitale dreigingen, zoals datalekken, ransomware en systeemuitval.

De invoering van de Cyberbeveiligingswet (Cbw), de Nederlandse implementatie van de Europese NIS2-richtlijn, legt vanaf 2026 verzwaarde verantwoordelijkheden bij gemeentebesturen voor het waarborgen van digitale weerbaarheid en continuïteit van essentiële processen. Onder deze wet kunnen bestuurders expliciet aansprakelijk gesteld worden voor tekortkomingen in informatiebeveiliging. Zij dienen aantoonbaar invulling te geven aan hun zorgplicht door middel van een actuele risicoanalyse, heldere governance en structureel toezicht op de uitvoering van beveiligingsmaatregelen. Voor gemeenten betekent dit dat de bestaande kaders, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2), en instrumenten als ENSIA en de ondersteuning van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) verder moeten worden geïntegreerd in de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Het door de Auditdienst Rijk en de Nederlandse Orde van Register EDP-Auditors (NOREA) ontwikkelde NIS2 Control Framework biedt hiervoor een praktisch hulpmiddel. Met behulp van dit raamwerk kunnen gemeenten de mate van volwassenheid van hun informatiebeveiliging beoordelen en verbetermaatregelen planmatig doorvoeren. Het model sluit goed aan bij de opzet van de P&C-cyclus en ondersteunt een systematische evaluatie van risico's, maatregelen en verantwoordelijkheden.

Rijksoverheid helpt bij de implementatie van de Cbw

Zoals we hiernaast hebben uiteengezet, groeit de noodzaak voor goed risicomanagement met de komst van de Cyberbeveiligingswet. Daarom heeft de Chief Information Officer (CIO) Rijk een nieuwe richtlijn gepubliceerd die overheden helpt om invulling te geven aan de risicobeheersingsverplichtingen uit de aankomende Cyberbeveiligingswet.

De Richtlijn Risicomanagement voor Digitale Weerbaarheid biedt een gestructureerde aanpak om risico's op digitale ontwrichting bestuurlijk te beheersen en de weerbaarheid van overheidsorganisaties te versterken. De richtlijn bestaat uit drie samenhangende documenten: een beleidsrichtlijn, een implementatierichtlijn en een handreiking. Samen vormen zij een hulpmiddel bij het opzetten, uitvoeren en verbeteren van risicomanagement binnen het kader van de Cyberbeveiligingswet. De richtlijn is niet verplicht, maar biedt praktische ondersteuning voor organisaties die willen voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van digitale veiligheid.

De richtlijnen sluiten aan bij de NEN-ISO 31000-norm voor risicomanagement en bij Europese en nationale kaders voor informatiebeveiliging. Hoewel de richtlijn primair geschreven is voor rijksoverheidsorganisaties, biedt het naar onze mening ook een goede basis voor decentrale overheden, zoals uw gemeente.

Management-
samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen in het sociaal domein

Wetsvoorstel "Participatiewet in balans" aangenomen

Op 30 september 2025 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Participatiewet in balans aangenomen. De wet treedt gefaseerd in werking. Deze fasering bestaat uit drie fasen.

In fase 1 zitten de wijzigingen die per 1 januari 2026 ingevoerd worden. Onder andere de volgende wijzigingen zijn onderdeel van deze fase:

- Kleine aanpassing onweerlegbaar rechtsvermoeden (gezamenlijke huishouding);
- Harmonisatie aanvullende bijstand jongeren;
- Vermogen;
- Bijstand met terugwerkende kracht
- Versoepelen en vereenvoudigen aanvraagprocedure;
- Ruimte voor mantelzorg;
- Aanpassen toegangseis IOAZ.

Fase 2 is het gedoogjaar. De wijzigingen in het gedoogjaar treden in werking per 1 januari 2027, maar worden in 2026 formeel gedoogd door het ministerie van SZW. Dit betekent dat gemeenten de mogelijkheid hebben om vooruit te lopen op deze wijzigingen en/of de nodige voorbereidingen kunnen treffen.

In het gedoogjaar zitten onder andere de volgende wijzigingen:

- Verruiming bijverdiengrenzen (dit wordt alleen gedoogd voor jongeren tot 27 jaar);
- Maatschappelijke participatie;
- Ondersteuning bij maatschappelijke participatie;
- Recht op eigenstandig vormgeven participatie.

De wijzigingen in fase 3 treden in werking per 1 januari 2027.

Gemeenten kunnen niet vooruitlopen op deze wijzigingen. Dit zijn onder meer de wijzigingen waarvoor ICT-aanpassingen nodig zijn of die zorgvuldig moeten worden voorbereid door gemeenten. Het betreft de volgende wijzigingen:

- Bijstandsnorm alleenstaande ouder zonder ALO-kop;
- Bijstandsnorm voor hen met niet-rechthebbende partner;
- Bufferbudget;
- Ambtshalve toekenning individuele inkomenstoelag.

Knelpunten Jeugdzorg

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft recent een rapport gepubliceerd waarin zij belangrijke knelpunten in de jeugdzorg signaleert. Het gaat onder meer om beperkte beschikbaarheid van passende zorg voor kinderen met complexe problematiek, de kwaliteit van hulpverlening en de samenwerking binnen de jeugdketen.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft hierop een officiële reactie gegeven. In deze reactie erkent de VNG de geschetste problemen en benadrukt zij dat deze niet uitsluitend op gemeentelijk niveau kunnen worden opgelost. De VNG pleit voor structurele verbeteringen in het stelsel, met meer aandacht voor randvoorwaarden, landelijke afspraken en samenwerking tussen betrokken partijen.

Deze ontwikkelingen zijn relevant voor gemeenten, omdat zij de noodzaak onderstrepen van blijvende aandacht voor de kwaliteit, de uitvoerbaarheid en de governance van de jeugdzorg.

Management-
samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen in de Europese aanbestedingsregels

Nieuwe drempelbedragen gepubliceerd

De Europese Unie heeft de drempelbedragen voor 2026 en 2027 bekend gemaakt. De meeste bedragen zijn omlaag gegaan. De bedragen gelden van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2027.

Wanneer de geraamde waarde van de opdracht evenveel of meer is dan het drempelbedrag dan dient de gemeente over te gaan tot Europees aanbesteden. De Europese Commissie stelt deze drempelbedragen elke 2 jaar vast.

Voor de jaren 2026 en 2027 gelden de volgende bedragen (exclusief BTW):

Soort overheidsopdracht	Bedrag in EUR
Concessieopdrachten	5.404.000
Werken	5.404.000
Diensten en leveringen	216.000
Sociale en andere specifieke diensten	750.000

Management-
samenvatting

Interne
beheersing

Vooruitblik
jaarrekeningcontrole

Actuele
ontwikkelingen

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking

